

katta ka kahekordse kattega. Sindleid ja kimme kasutatakse fassaadikattena samuti kahekordse- sena. Kõigi katusematerjalide kinnitusnaelad peaksid jääma järgnevate kihtide alla. Sagedane viga on ka kiirustamine.

“Algajad puitkatuse paigaldajad ei oska arvestada puidu kahanemise ja paisumisega, millest tingitult võivad katusekattematerjalis tekkida kas vahed või juhtuda vastupidine – liiga tihedalt paigaldatuna kobrutab katus laineliseks,” nentis Hendla.

“Samuti kasutatakse tihti valesid töövõtteid ja töövahendeid. Naelad peavad olema paraja läbimõõdu ja pikkusega,” lisas ta.

Materjali valigu spetsialist. “Suurim viga võib olla paigaldamine vale sammuga, nii et kolmekordse katuse asemel ehitatakse 2–2,5kordne,” sõnas Käär. “Materjali samm peab kogu katuse ulatuses olema sama, katus peab terviklik välja nägema. Paigaldamisel tuleb arvestada puidu niiskustasemega, et materjal hiljem katusel paisudes üles ei tõuseks. Kehvast paigaldamisest tulenebki kimm- ja sindelkatuse lakkimine.”

Materjalide valiku probleemi tõttu kipub osa materjali murduma/pragunema ja laastkatuse puhul koos tugeva päikesega on võimalik

Kehvast paigaldusest tulenebki kimm- ja sindelkatuse lakkimine.

Janek Käär, Puitkatused OÜ juhataja

ka mõne laastu kõverdumine. “Spetsialist näeb juba peale vaadates, kas ja kuhu mingi laast-sindel-kimm sobib,” märkis Käär.

Kiirustada ei tasu. Katusematerjali toormeks sobiv puu tuleb langetada talvisel ajal, eelistatuna talve esimesel poolel. “Sel aja puidus mahlad ei liigu ja puu puhkab,” lausus Käär. Lisaks on talvel okaspuude vaigusisaldus suurem kui kevadel.

“See nõue ei ole katuste puhul siiski nii ühene kui kvaliteetse konstruktsioonimaterjali puhul. Viimane peab olema korrektselt kuivatatud ja puidusineta,” lisas Elvisto.

Toormaterjaliks sobivad niiskes kasvukohas ja paksus metsas kasvanud puud. “Hea katusepuu on sirge, võimalikult oksavaba ja aeglaselt kasvanud,” sõnas Käär. “Aeglane kasv tagab puidu tiheduse ja südapu suurema osakaalu. Aeglaselt kasvanud puu on alla 3 mm aastarõngaga.”

“Idealis sobiks puud, mille aastarõngas jääb 1–3 mm vahele, kuid tänapäeval on raske leida ideaalselt sobivat puud,” ütles Hendla. “Vanasti oli inimestel ehitusele rohkem aega plaanitud, aga tänapäeval kiire elutempo juures soovitakse katust vahetada nüüd ja kohe,” selgitas ta.

Ä Tasub teada

Levinud katusetüüpe kuus

KIMMID on pakust või plangust ketassae abil välja saetud pikkupidi kiilukujulised lauakesed. Neid tehakse okaspuust (mänd ja kuusk) või haavast (harva ka tammest), mille vastupidavus on ekstraklassist. Kasutusiga on 30–70 aastat, harva ka 100–200 aastat.

SINDEL on plangust ketassae abil välja saetud ühel küljel soone ja teisel küljel punniga laiupidi kiilukujulise põiklõikega lauake (väike punnlaud), mis on tehtud okaspuust. Sindlid on katusematerjalidest kõige keerulisemad. Kasutusiga on 30–60 aastat.

KATUSELAASTUD on toorest puidupakust spetsiaalse laastulõikemasinaga lõigatud/tõmmatud oksavaba materjal. Katusealaastuks sobivad haab (kõige sagedamini kasutatav), mänd, kuusk (kõige vastupidavam, aga samas okslik) ja lepp.

Puidust materjalidest on see kõige lihtsam ja traditsioonilisem. Kasutusiga on 30–60 aastat.

PILBASKATUS on sisuliselt laastkatuse, aga see valmistatakse käsitsi, pilpad kistakse toore puupaku küljest spetsiaalsel tööpingil liimeistri abil. Materjalina kasutatakse haaba, mändi, kuuske. Töö on aeganõudev. Kasutusiga on 30–80 aastat.

LAUDKATUS on valmistatud okaspuude saelaudadest. Väga oluline on katuselaua puidu valik. Katuselauda on võimalik valmistada oksavabast või kinnise oksaga puidust. Kasutusiga on 20–70 aastat.

LÕHANDIKEST ehk poolpalkidest katuse korral poollitatakse sobiva suurusega puutüvi pikuti ja sisemisi pindu õonestatakse veidi, et tekkisid rennikujulised pooltütved. Kasutusiga on 40–80 aastat.

Ä Tasub teada

Materjalide mõõtmeid mitut masti

Puitkatused OÜ:

KIMMID – 80x600, ülemisest otsast paksus 3 mm, alumisest otsast 10 mm.

SINDLID – 80x600, kiilukujulise põiklõikega, ühel küljel soon, teisel punn, kinnituvad nagu parkett teineteise sisse.

KATUSELAASTUD – pikkus 520 mm, laius varieerub 50–120 mm vahel, paksus 4–5 mm.

PILPAD – mõõdud sarnased laastu mõõtudega, kuid need tehakse lühemad, et oleks mugavam käsitsi tõmmata.

LAUD – pikkus nagu hoonel tarvis (räästast harjani), alumise kihi laius 150 mm, katte-

laudadel 100 mm, laua paksus võib olla min 30 mm, laudadel on äärtesse freesitud sooned vee ärajuhtimiseks.

POOLPALGID – sellised nagu palgi laius on (140–200 mm palkidest), pikkus nagu laudkatusele ehk räästast harjani. Põhjala Puu TÜ:

KIMMID – pikkus 40–60 m, laius 7–15 cm, paksus 12–25 mm.

SINDLID – pikkus 60 cm, laius 7–10 cm.

LAASTUD – pikkus 41–70 cm (olenevalt piirkonnast ja traditsioonidest), paksus 3–6 mm (olenevalt puuliigist).

Ä Hind

Katusetüüpide hinnad olenevad puidust

Materjal:

KATUSELAAST – hinnad alates 6 €, haavapuit 8,50–11,40 €, kuusepuit 10,50–12,60 €, männipuit 12,60 €.

KATUSEKIMM – okaspuit 12–20 €, haavapuit 20 €, okaspuidust fassaadikimm 9 €.

KATUSELAUD – okaspuit 12,50 €.

KATUSESINDEL – okaspuit 14–20 €.

Kulud tervikuna (tööd, transport jne): 32–50 €/m² kolmekordse katuse kohta.